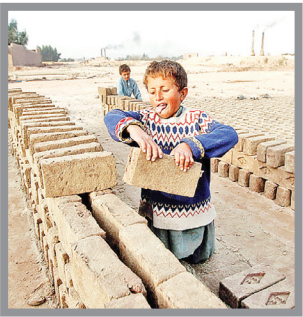

میزان تقریبی کودکان کار در دنیا چقدر است؟ شمار این کودکان در چه مناطق و قاره‌هایی بیشتر است؟ دولت‌های مختلف چه تدابیری برای مبارزه با کار کودکان در دنیا اندیشیده‌اند؟ اگر می‌خواهید پاسخی برای تمامی این سوالات پیدا کنید بهتر است سری بزنید به کتاب «کودکان کار در جهان». حقوق هایندمن، نویسنده این کتاب، سعی کرده در ۲۲۰ مقاله مفصل که در آن‌ها از آخرین آمارهای موثق و نظرات کارشناسان مطرح استفاده شده، به تمامی این سوالات پاسخ دهد. نویسنده در فصل پایانی کتاب هم به لیستی کامل از سازمان‌ها و ان‌جی‌اوهایی که در زمینه کودکان و کار، در تمامی نقاط دنیا فعال هستند، اشاره کرده است.

تجربه دیگر کشورها

تاثیر مستقیم فقر بر کار کودکان

۱۲ ژوئن روز جهانی مبارزه با کار کودکان است. به گزارش سازمان جهانی کار بیش از ۲۰۰ هزار نفر از کودکان کاری که در جهان مشغول به کارند، با مشاغل سخت و پرخطر مواجه می‌شوند. این سازمان توجه‌ها را به ۱۰ و نیم میلیون «کودکان کار در خانه» جلب می‌کند. این کودکان بعضاً در شرایط پرخطر به کار در خانه‌ها مشغول هستند و ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر از این تعداد زیر ۱۵ سال هستند.

با وجود اینکه ۱۷۷ کشور در دنیا به کنوانسیون «پایان بخشیدن به کار سخت کودکان» پیوسته‌اند، همچنان بخش قابل توجهی از کودکان در جهان به دلیل فقر اقتصادی خانواده‌ها به کار روی می‌آورند.

اظهارات مارکوس لونینگ، نماینده ویژه دولت فدرال آلمان در امور حقوق بشر، مهر تاییدی بر این واقعیت است. او می‌گوید: «هنوز کودکان به‌عنوان نیروهای کار ارزان در جاهایی مثل مزارع پنبه از پاکستان، صنایع خیاطی بنگلادش، کارخانه‌های تولید خشست پاکستان و برداشت محصول کاکائو در ساحل عاج مورد سوءاستفاده و استثمار قرار می‌گیرند.»

در تعریف جهانی کودک کار آمده است: «کودکانی که پیش از سن قانونی به صورت مداوم و پایدار به خدمت گرفته می‌شوند. کودکان کار علاوه بر اینکه در معرض انواع آسیب‌های جسمی و روحی و حتی خشونت‌های جنسی قرار می‌گیرند، از حقوق اولیه انسانی و همچنین حق آموزش بازمی‌مانند.»

سازمان جهانی کار دارای ۸ پیمان اصلی است که دو مورد آن درباره کار کودکان است. اما به نظر نمی‌رسد تنها پیوستن به معاهدات بین‌المللی برای مبارزه با کار کودکان کافی باشد. یونیسف می‌گوید: «سالانه هزاران کودک حق تحصیل و کودکی را از دست می‌دهند و آن‌ها در همان کشورهایی زندگی می‌کنند که رهبرانشان قوانین مربوط به مبارزه با کار کودکان را امضا کرده‌اند.»

تحلیلگران بر این باورند که مبارزه با فقر از جمله گام‌هایی است که می‌تواند به کاهش تعداد کودکان کار کمک کند. چرا که بخش عمده‌ای از کودکان کار چاره‌ای جز کار کردن ندارند زیرا در غیر این صورت از گرسنگی تلف می‌شوند. به گفته این محققان تا زمانی که فقر شدید وجود دارد، سخن گفتن از مبارزه با کار کودکان بی‌فایده است.

در حال حاضر بسیاری از کشورهای جهان تلاش می‌کنند زمینه‌های اشتغال کودکان به کارهای خطرناک را از میان بردارند. امسال برای دستیابی به این هدف نام‌گذاری شده اما به نظر نمی‌رسد که این هدف بزرگ در بازه زمانی کوتاه محقق شود.

بنا بر تازه‌ترین طرح یونیسف، مبارزه علیه کار کودکان نه تنها باید از طریق ممنوعیت، بلکه از راه ریشه کن کردن علل ایجاد آن، یعنی فقر و تنگدستی خانواده‌ها نیز صورت گیرد. به گفته کارشناسان، مهم این است که دستمزد کارگران بزرگسال در حدی باشد که با آن بتوان هزینه‌های ضروری زندگی یک خانواده را تأمین کرد. تا وقتی در هند، یک کارگر معمولی ۳ یورو در روز دستمزد می‌گیرد، کودکان این خانواده ناگزیرند خیلی زود وارد بازار کار شوند.

آمار تکان دهنده یونیسف

یونیسف اعلام کرده است ۱۴۴ میلیون کودک زیر ۱۵ سال هم‌اکنون در سراسر جهان مشغول به کارند. یونیسف می‌گوید: «با وجود اینکه کنوانسیون‌های بین‌المللی و قوانین ملی برای ممنوعیت کار اطفال خردسال در بسیاری کشورها تصویب شده است و سازمان‌های زیادی در این راستا فعالیت می‌کنند، واقعیت تلخ کار کودکان همچنان پابرجاست.» اریس اشتولس، مسئول حقوق اطفال در سازمان آلمانی کمک به کودکان، در این باره می‌گوید: «کار کودکان در همه‌جا ممنوع است، با وجود آن کودکان کار می‌کنند. آن‌ها دو انتخاب دارند، یا باید گرسنگی بکشند یا کار کنند تا پول کمی به دست آورند.» اریس اشتولس بر این باور است که منع کار اطفال، چنانچه در کنوانسیون ۱۸۲ سازمان بین‌المللی کار آمده، به تنهایی کفایت نمی‌کند. او می‌گوید که نمی‌توان همه اشکال کار کودکان را بدون توجه به وضعیت زندگی آن‌ها از بین برد.

آسیا

به گفته یونیسف ۲۵ میلیون کودک خیابانی در آسیا وجود دارد. در داکای بنگلادش ۱۰ هزار دختر در خیابان‌ها زندگی می‌کنند. در فیلیپین «دیار تمان رفاه و رشد اجتماعی» تخمین زده است که ۱/۲ میلیون کودک خیابانی در این کشور وجود دارد. وزارت رفاه اجتماعی هند در دهه گذشته تخمین زده بود که ۱۱ میلیون کودکی که در خیابان‌ها زندگی می‌کنند ۷۵ تا ۲۰۰ هزار نفر آن‌ها در کلکته هستند. موسسات غیردولتی هند می‌گویند در حال حاضر این تعداد چند برابر شده و احتمالاً مرگ والدین به علت ایدز باعث شده آمار آن‌ها به سرعت افزایش یابد. همچنین تعداد کودکان خیابانی ویتنام را ۱۹۰ تا ۲۰۰ هزار نفر تخمین زده‌اند. یونیسف تخمین می‌زند که دست‌کم در ویتنام ۱۶ هزار کودک خیابانی، ۲۰ هزار کودک قربانی روسپی‌گری و ۴ هزار و ۳۰۰ کودک معتاد وجود دارد.

کودک کار به کودک زیر ۱۵ ساله‌ای گفته می‌شود که از سر ناچاری و یا به اجبار به خدمات گرفته می‌شود و بسیاری از آن‌ها را از تحصیل و تجربه کودکی بازمی‌دارد

کودکی‌هایی که قربانی کار می‌شود

آسیار کورددار کودکان کار در جهان

پیشرفته علیه به کارگیری افراد زیر ۱۵ سال اعمال می‌کنند، کودکان کار حتی در این کشورها همچنان وجود دارند. به بیان دیگر نمی‌توان گفت کشوری در جهان وجود دارد که به طور کامل از این پدیده در امان است و از سوی دیگر به دلیل اینکه کار کودکان غیرقانونی است نمی‌توان گفت آمار منتشر شده در این زمینه کاملاً دقیق است. کودک کار به کودک زیر ۱۵ ساله‌ای گفته می‌شود که از سر ناچاری و یا به اجبار به خدمات گرفته می‌شود و بسیاری از آن‌ها را از تحصیل و تجربه کودکی بازمی‌دارد. کار کودکان می‌تواند شامل کار در کارخانه، معدن، ورسپی‌گری، کشاورزی، کمک در کسب و کار

آفریقا

تخمین زده می‌شود که دست‌کم ۱۰ میلیون کودک خیابانی در آفریقا وجود دارد. اتیوپی از فقیرترین کشورهای جهان است. جمعیت آن حدود ۵۵ میلیون نفر است و نصف این جمعیت زیر ۱۵ سال سن دارند. ۸۵ درصد از جمعیت این کشور در مناطق روستایی زندگی می‌کنند. یک مطالعه در سال ۱۹۹۴ تخمین زد که فقط در آدیس آبابا، پایتخت اتیوپی، تعداد کودکان خیابانی ۴۰ هزار نفر آن‌ها بدون هیچ مراقبت و حمایتی در خیابان‌ها زندگی و کار می‌کنند. در مصر تعداد کودکان خیابانی فراوان و در حال افزایش است.

اروپا و آمریکای شمالی

برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که در هلند ۷ هزار کودک کار و در فرانسه ۱۰ هزار کودک کار وجود دارد. این آمار در مورد ایرلند و رومانی حدود هزار نفر است. به طور کلی اروپا یکی از پایین‌ترین تعداد کودکان کار در جهان را در اختیار دارد. در آمریکا نیز حدود ۵۰۰ هزار کودک در بخش‌هایی مانند مزارع مشغول به کارند. این گروه را کودکانی تشکیل می‌دهند که غالباً از گروه مهاجرانی بوده‌اند که به طور غیرقانونی از آمریکای لاتین به آمریکا مهاجرت کرده‌اند.

سود هنگفت کودکان کار برای دلان

سازمان جهانی کار می‌گوید ایجاد یک ائتلاف جهانی برای پایان دادن به کار اجباری کودکان تا سال ۲۰۲۵ میلادی از اهداف توسعه پایدار محسوب می‌شود. به گزارش این سازمان، با وجود اینکه پیشرفت‌های قابل توجهی در دهه‌های اخیر برای از بین بردن کار کودکان به دست آمده، سود غیرقانونی در کارهای اجباری دست‌کم ۱۵۰ میلیارد دلار در سال تخمین زده می‌شود. هنوز ۱۶۸ میلیون کودک کار اجباری وجود دارد که ۸۵ میلیون نفر از آن‌ها در کارهای خطرناک و بدترین اشکال کار کودکان شاغل هستند.

شاید یکی از قابل توجه‌ترین نکته‌ها در موضوع کودکان کار این باشد که برخلاف تصور رایج کشورهایی مانند برزیل، مکزیک، غنا، ساحل عاج، هند و اندونزی، پیشرفت‌های بسیار خوبی در مبارزه با کار کودکان و یا کار اجباری به دست آورده‌اند. این دستاوردها از طریق ترکیبی از اقدامات حفاظت حقوقی، اجتماعی و حمایت ملی انجام شده است. بسیاری دیگر از کشورها نیز با پذیرش قطعنامه سال ۲۰۱۲ درباره مبارزه با کار کودکان و کار اجباری، پیوستن به پروتکل سال ۲۰۱۴ در منع کار اجباری و تمهیدات سال ۲۰۱۳ در برزیلیا، زمینه‌هایی را برای ریشه کن کردن کار کودکان فراهم کرده‌اند. اما نقطه عطف دستاوردها در زمینه مقابله جهانی با کار کودکان باید در سال ۲۰۱۷ در اجلاس کشور آرژانتین به دست آید.

در حال حاضر سازمان جهانی کار در حال بررسی و تحقیق به منظور انتشار برآوردهای جهانی از وضعیت کودکان کار و کار اجباری در سال ۲۰۱۷ میلادی است. مهم این است که بتوان تلاش فراگیری برای جلوگیری و مبارزه با کار اجباری و کار کودکان و همچنین نقض حقوق کارگران در سراسر جهان شکل داد.

آمریکای لاتین

آمریکای لاتین شامل کشورهایی چون آرژانتین، بولیوی، شیلی، پرو، اروگوئه، برزیل، کاستاریکا، جامائیکا، جمهوری دومینیکن، گواتمالا، اکوادور، مکزیک و السالوادور است. در سال ۱۹۹۶ «بانک توسعه بین آمریکایی» و «یونیسف» تخمین زدند که از کل جمعیت ۵۰۰ میلیون نفری آمریکای لاتین، ۴۰ میلیون کودک در خیابان‌ها کار و زندگی می‌کنند. این بدان معناست که حدود ۴۵ درصد از کودکان آمریکای لاتین کودک خیابانی هستند. در آمریکای مرکزی اکثر کودکان خیابانی در سنین بین ۱۰ تا ۱۷ سال هستند و تقریباً ۲۵ درصد آن‌ها دخترند. دولت مکزیک تخمین زده است که در این کشور ۲ میلیون کودک خیابانی وجود دارد. در برزیل ۷ میلیون کودک از خانه طرده‌اند یا بی‌خانمان هستند.

ماهانمه تحلیلی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

قلمرو رفاه

تلفن آگهی‌ها: ۸۸۵۱۷۰۹۱

تلفن تحریریه: ۸۶ - ۸۸۵۱۷۰۸۵

برای دریافت نسخه دیجیتالی ماهنامه به درگاه الکترونیکی www.tamin.ir مراجعه نمایید

